

Zpráva o činnosti školy spolupracující s Mensou Česko

Každé dítě v něčem vyniká

Jak v ZŠ a MŠ Břežany hledáme a rozvíjíme dětský potenciál

Úvod

Základní a Mateřská škola Břežany je malá venkovská škola. Právě v tom ale vidíme jednu z našich velkých výhod. Známe naše děti, známe jejich silné stránky, jejich zájmy i potřeby a můžeme jim nabídnout prostředí, ve kterém mají prostor růst.

V naší škole se snažíme dívat na každé dítě jako na osobnost, která v něčem vyniká – nebo vynikat teprve bude. Nadání pro nás neznamena pouze mimořádné výsledky v matematice či rychlé řešení logických úloh. Může se projevit v technice, přírodních vědách, jazycích, humanitních oborech, umění, hudbě, tvořivosti nebo třeba v neobvyklém způsobu přemýšlení.

Naším úkolem je tyto schopnosti včas rozpoznat a vytvořit dětem podmínky, aby je mohly rozvíjet.

Nadání cíleně vyhledáváme

Děti s možným nadáním cíleně vyhledáváme a v případě potřeby spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou, která jejich nadání odborně potvrzuje. V současnosti máme mezi našimi žáky děti s potvrzeným matematickým a technickým nadáním, ale také děti s výraznými předpoklady v humanitní a umělecké oblasti.

Samotné potvrzení nadání však nepovažujeme za konečný cíl. Je pro nás především důležitou informací, která nám pomáhá dítě lépe poznat a přemýšlet o tom, jak mu nabídnout další možnosti.

Snažíme se proto vytvářet podmínky, aby děti mohly své nadání rozvíjet nejen v běžné výuce, ale také prostřednictvím nejrozličnějších aktivit, kroužků, projektů a zážitků.

Výuka, která děti baví a vede je k realitě

Snažíme se, aby výuka nebyla pouze předáváním informací. Chceme děti učit zajímavě, v souvislostech a především tak, aby chápaly, proč to, co se učí, potřebují.

Velmi často proto opouštíme školní lavice. Učíme se v přírodě, pozorujeme svět kolem sebe, měříme, zkoumáme, porovnáváme a hledáme odpovědi na otázky, které vycházejí z reálných situací.

Velkou výhodou jsou naše vlastní pozemky a venkovní učebna, které využíváme při přírodovědné, ekologické i badatelské výuce. Děti se zde dostávají do přímého

kontaktu s přírodou a mohou si mnohé věci samy vyzkoušet. Učí se pečovat o prostředí, ve kterém žijí, a přirozeně si tak vytvářejí vztah k přírodě i ekologickému myšlení.

Při učení se snažíme využívat také projektovou a badatelskou výuku. Děti mají možnost klást otázky, formulovat hypotézy, hledat informace, diskutovat, spolupracovat a následně své závěry obhájit.

Logika, pokusy, šifry a hledání řešení

Do vzdělávání cíleně zařazujeme také aktivity rozvíjející logické a kritické myšlení. Ve školním roce 2025/2026 jsme se zapojili do Logické olympiády a logické úlohy, rébusy, šifry a hlavolamy jsou oblíbenou součástí také našeho kroužku pro děti s nadáním.

Děti zde dostávají možnost řešit úkoly, které jsou pro ně skutečnou výzvou. Nejde přitom jen o správný výsledek. Důležitá je cesta, kterou k němu dítě dojde – schopnost přemýšlet, zkoušet různé možnosti, poučit se z chyby a své řešení vysvětlit.

Velmi oblíbené je také pokusnictví. Různé pokusy – ať už ve formě fyzikální či chemické - dětem umožňují objevovat svět vlastní zkušeností. Pozorují, předvídají, experimentují a hledají vysvětlení toho, co se právě stalo.

Nadání není jen matematika

Snažíme se rozvíjet nejrůznější druhy nadání.

Velkou pozornost věnujeme čtenářské gramotnosti. Děti vedeme k tomu, aby textu nejen rozuměly, ale dokázaly v něm hledat informace, vyvozovat z něj závěry, nacházet souvislosti a vytvářet si vlastní názor. Některé naše děti dokážou z textů vyčíst informace výrazně přesahující jejich věk.

Rozvíjíme také jazykové dovednosti, a to nejen v běžné výuce, ale i v kroužcích anglického a německého jazyka.

Děti s uměleckým nadáním mají možnost rozvíjet své schopnosti ve výtvarných aktivitách. Hudebně nadané děti se u nás mohou věnovat zpěvu, ale také hře na klavír, kytaru nebo flétnu.

Učení nekončí zvoněním

V naší škole nabízíme dětem širokou paletu možností také mimo běžnou výuku. V současnosti mohou vybírat přibližně ze 16 různých kroužků a aktivit, které vedou naši pedagogičtí pracovníci.

Vedle toho se zapojujeme do projektů zaměřených na finanční, čtenářskou a digitální gramotnost, které pořádá škola i okolní organizace. Děti se tak setkávají s úkoly a situacemi, které mají přímou souvislost s jejich skutečným životem.

Za důležitou součást vzdělávání považujeme také kontakt s kulturou, vědou a světem mimo školu. S dětmi proto vyrážíme na výstavy, do muzeí a na další místa, která mohou rozšířit jejich obzory a probudit další zájmy.

Rodiče jako partneři školy

Velmi si vážíme spolupráce s rodiči. Vnímáme je jako důležité partnery, kteří se podílejí na životě školy a pomáhají nám vytvářet prostředí, ve kterém se děti mohou rozvíjet.

Těší nás, že je naše práce rodiči vnímána a oceňována a že je o naši školu dlouhodobě velký zájem. Jejich důvěra je pro nás zároveň závazkem, abychom stále hledali nové cesty, jak výuku zkvalitňovat a dětem nabídnout co nejlepší podmínky.

Rodiče se do života školy zapojují různými způsoby. Během školního roku jsme například osmkrát přivítali rodiče, kteří dětem představili své povolání a odbornou praxi. Děti tak měly možnost setkat se s různými profesemi přímo prostřednictvím lidí, kteří se jim každý den věnují. Mohly se ptát, diskutovat a získat představu o tom, jak znalosti získané ve škole využívají lidé v reálném životě.

Velkou podporou jsou pro nás také sponzorské dary rodičů, díky nimž jsme mohli v uplynulém školním roce dále modernizovat a vybavovat školu. Podařilo se nám pořídit například tablety, digitální mikroskopy, programovatelné LEGO a robotické pomůcky, které využíváme při výuce, projektové práci i rozvoji technického a digitálního myšlení.

Významným krokem bylo také pořízení digitálních displejů do jednotlivých učeben. Na jejich financování se vedle školy podílel také náš zřizovatel. Díky tomu má dnes každá učebna k dispozici moderní digitální nástroj, který umožňuje učitelům využívat interaktivní materiály, pracovat s obrazem, videem a dalšími digitálními zdroji a přibližovat výuku současnému světu.

Největší hodnotu však pro nás nemají samotné technologie, ale to, co díky nim mohou děti dělat. Mohou experimentovat, programovat, pozorovat, hledat informace, pracovat s daty, tvořit a řešit problémy jinými způsoby, než jaké nabízí klasická výuka.

Podpora rodičů a zřizovatele nám tak umožňuje vytvářet školu, která reaguje na potřeby současných dětí a zároveň jim poskytuje prostor pro rozvoj jejich individuálního potenciálu.

Věříme, že právě otevřená spolupráce školy, rodiny a místní komunity je jedním z důvodů, proč se nám daří vytvářet prostředí, ve kterém se děti cítí dobře a ve kterém mají chuť učit se, objevovat a rozvíjet to, v čem jsou dobré.

Každé dítě potřebuje jinou výzvu

Při práci s dětmi se snažíme nezapomínat na jednu důležitou věc: nadané dítě není pouze dítě, které je rychlejší než ostatní.

Může potřebovat složitější otázku, možnost pracovat samostatně, prostor pro vlastní nápad nebo příležitost ponořit se do tématu více do hloubky.

Stejně tak ale nechceme děti rozdělovat na „nadané“ a „ostatní“. Na každého žáka se snažíme dívat jako na jedinečnou osobnost s vlastním potenciálem.

Někdo vyniká v matematice, jiný v jazycích. Jeden dokáže fascinujícím způsobem vyprávět, jiný rozebrat technický problém. Další má cit pro hudbu, výtvarné umění nebo přírodu. A někdy ještě sami nevíme, v čem dítě jednou vynikne.

Naším cílem je probudit chuť objevovat

Práce s nadáním pro nás proto není jedním projektem ani jednou soutěží. Je součástí každodenního života školy.

Chceme, aby děti měly možnost ptát se, objevovat, zkoušet, tvořit, experimentovat, dělat chyby, hledat vlastní řešení a zažívat radost z toho, že na něco přišly samy.

Spolupráce s Mensou Česko nám v tomto úsilí přináší další inspiraci a příležitosti. Logická olympiáda, práce s nadanými dětmi i sdílení zkušeností nám potvrzují, že má smysl hledat v každém dítěti jeho silnou stránku a dát jí prostor.

Proto chceme být školou, kde se děti neučí jen pro školu, ale především pro život. Školou, která je učí přemýšlet, ptát se a hledat souvislosti. A především školou, ve které každé dítě může postupně zjistit:

„Tohle mi jde. Tohle mě baví. Tohle bych chtěl umět ještě lépe.“

Mgr. Lucie Martinková
ředitelka školy

V Břežanech, dne 30. září 2026